

19 juli 1902 Eerste uitvoering van *Wenige wissen das Geheimnis der Liebe* door Jos. Tyssen (tenor) en W. de Vries (orgel) op een concert in de Grote of St. Stevenskerk te Nijmegen in het kader van het muziekfeest der Nederlandsche Toonkunstenaars-Vereeniging. Voorts zingt Tyssen nog twee liederen van Smulders: *Wo lauschen deine Thale* en *Hymnus*.

Weekblad voor Muziek (H.N. [= Hugo Nolthenius]), 26 juli 1902:

Een groote verrassing gaf Jos. Tijssen. De tekst van de door hem te zingen “stukken”, zooals het programma vermeldt, zou aan den ingang der kerk verstrekt worden. Dit is ook zoo gebeurd, maar toevallig zag ik niet eer dan bij het begin van Tijssen's zang wat dit was. Niet meer of minder dan een voor het publiek nog onbekende hymne van Novalis-Diepenbrock! Nog niet heb ik Tijssen zóo mooi hooren zingen als hij het nu heeft gedaan. Het komt mij voor dat deze kunstenaar tot volle rijpheid van zijn heerlijk talent en zijn rijke gaven is gekomen; nog nimmer was ik ook zoo sterk onder den indruk van het mooie van zijn stem op zich zelf. Dat hij zoo hoog als 't kan geïnspireerd was door wat hij zong, spreekt als van zelf. Zonder eenige voorbereiding voor een werk van Diepenbrock te staan te komen, ontslaat mij als van zelve van wat men een oordeel noemt. Naar 't mij voorkwam sluit deze hymne zich geheel en op de meest waardige wijze aan bij wat we reeds van Diepenbrock bezitten. — Bij de in allergelukkigste overeenstemming met den zin gedeclameerden text – zóo dat de vertolker steeds en in de beste beteekenis mag blijven *zingen* –, gaat ongestoord een heerlijke begeleiding van een hoogst beminnelijk en beteekenisrijk polyfoon karakter. Of deze oorspronkelijk voor orgel geschreven is? Het textboek is niet geheel betrouwbaar gebleken of anders gezegd onvolledig. De geroutineerde hand, hier wel onmisbaar, is er maar spaarzaam in aan te treffen. Is het dan voor orgel, dan had dunkt mij de organist wat meer sprekend kunnen zijn. Wetende hoe meesterlijk Diepenbrock instrumenteert, hoop ik maar dat de oreheestbewerking reeds bestaat en dat spoedig een herhaling dezer voordracht is te verwachten. Nu was het genot voor mij van een bizonderen aard, gering zeker niet, maar eenigszins vaag. De muziek van genieën richt zich, zooals ze het kind is van gevoel... en verstand, ook tot het gevoel en verstand van den hoorder. Door de omstandigheden (totaal gemis aan voorbereiding) overheerschte nu bij mij toen ik het werk hoorde het gevoel zoo goed als geheel het verstand. Het genot was er wellicht niet minder om maar van het geven van eenige rekenschap kwam niet veel in. Zoo hoort nu – denk ik – het groote publiek (natuurlijk het waarlijk belangstellende) en geniet dikwijls meer dan de ingewijden; tenzij juist bij de werken der genieën (en met zoo één hadden we hier ontegenzeggelijk te doen) die hoe beter ook gezien of gehoord des te meer verheffen en doen genieten.

Caecilia ([Mr H. Viotta]), 1 september 1902:

Maar een onvergetelijk genot schonk Jos. Tijssen, nog niet zoozeer met twee overigens aparte en daarbij meermalen door oprechtheid en warmte verheugende composities van Smulders, *Hymne* (Salus) en *Wo lauschen deine Thale* (Bierbaum), doch in den vollen zin met Diepenbrock's muziek bij Novalis gedicht *Wenige wissen das Geheimnis der Liebe*. Hier is Parsifalstemming vereenigd met iets onbeschrijfelijk eigens, dat drang van vurig verlangen aan heilige wijding paart en evenzeer sterk medegevoelen als diep ontzag wekt. Den eminenten zanger hulde voor een bijna congeniale interpretatie van deze hooge en heerlijke kunst.

19 nov 1916   Uitvoering van *Abendmahlshymne* “*Wenige wissen das Geheimnis der Liebe*” en *Canticum* “*O Jesu ego amo te*” (RC 29) in de Nieuwe Lutherse of Koepelkerk te Amsterdam door Aaltje Noordewier-Reddingius met orgelbegeleiding van Ant. H. Tierie tijdens het 60e concert door het Amsterdamsch a cappella-koor onder leiding van Ant. Averkamp. Voorts liederen van Mahler (o.a. *Ich bin der Welt abhanden gekommen*, voor deze gelegenheid voor orgel bewerkt door Diepenbrock, RC 133), koorwerken van Willaert, Gallus, Bach, Palestrina en Verdi.

De Telegraaf (Matthijs Vermeulen), 20 november 1916:

Mevrouw Noordewier-Reddingius zong liederen van Diepenbrock en Mahler en wanneer wij op deze troostelozen melancholischen middag nog verrukt zijn geweest, dan is het door haar. Mevrouw Noordewier trouwens kan reeds lang zeggen, dat *zij* de a-capella-kunst hier in leven houdt. Want hoevelen zouden deze concerten bijwonen, wanneer eene soliste als deze sopraan ze niet opluisterde en verluchtte? Het spijt me, dat ik over haar wonderen en over haar liederen niet kan schrijven, maar het andere ging voor.

Algemeen Handelsblad (Ks [= Mr H.W.J.M. Keuls]), 20 november 1916:

Mevrouw Noordewier-Reddingius was de soliste en had twee liederen van Diepenbrock en twee van Mahler gekozen. Vooral in de Mahler-liederen, *Um Mitternacht* en *Ich bin der Welt abhanden gekommen*, beide meesterstukjes van bezonken lyriek, heb ik de stralende stem en de rijpe muzikaliteit der zangeres bewonderd, Diepenbrock's bekende en veel-geprezen *Abendmahlshymne* klonk ditmaal minder suggestief, de begeleiding op het orgel was te zwaar en te opdringerig. Het *Canticum Francisci Xaverii* van denzelfden componist dateert van vele jaren geleden, het is eenvoudig van melodie en constructie, maar de schoonheid waarin het aanvangt wordt niet overal behouden.”

Het Nieuws van den Dag (J.W. Kersbergen), 20 november 1916:

Tusschen de koorvoordrachten in liet mevrouw Noordewier-Reddingius zich hooren in twee zangen van Diepenbrock: *Abendmahlshymne* “*Wenige wissen das Geheimnis der Liebe*” uit Novalis' Geistliche Lieder en *Canticum St. Francisci Xaverii*, beide interessante werken, heerlijk gezongen en door Tierie voortreffelijk op het orgel begeleid. Zouden deze modern geschreven stukken echter niet meer tot hun recht zijn te brengen met een orkest- of pianobegeleiding? De orgeltoon geeft zoo weinig mee.

De Nieuwe Amsterdammer (Constant van Wessem), 25 november 1916:

[*De Mis* van Willaert] zóó uitgevoerd als Zondag, plaatst iedere klank zich los in de stilte en een grauwe verving, grauw als die grauwe wintermiddag zonder licht in de Koepelkerk, bevangt ons. De weemoed zwelt des te hooger als Mevrouw Noordewier Diepenbrock's *Abendmahlshymne* van Novalis in stijgende vervoering of Mahler's in een illuminatie eindigend “*Um Mitternacht*” daar tusschen door zingt, en het leven, de wereld, de zonde, de menselijke gedachte er weer even zijn-.

Caecilia (v.M. [= S. van Milligen]), december 1916:

Mevrouw Noordewier-Reddingius verleende hare zeer gewaardeerde medewerking bij dit Concert en droeg de *Abendmahlshymne* (Novalis) en *Canticum St. Francisci Xaverii* van Alph. Diepenbrock en *Um Mitternacht* en *Ich bin der Welt abhanden gekommen* van Gustav Mahler voor. Met groote overtuiging en prachtige voordracht heeft de zangeres deze werken vertolkt, op het orgel begeleid door Ant. Tierie.

18 sep-10 okt 1918   Uitvoeringen van *Abendmahlshymne* “*Wenige wissen das Geheimnis der Liebe*” en *Ich bin der welt abhanden gekommen* van Mahler in de orgelbewerking van Diepenbrock (RC 133) te Gouda (18), Alkmaar (19), Amsterdam (20), Deventer (22), Naarden (23), Leiden (24), Arnhem (25), Utrecht (26), Rotterdam (27), Den Haag (29), Zutphen (30), Groningen (1), Leeuwarden (2), Zwolle (3), Zeist (5), Haarlem (6), Dordrecht (7), Nijmegen (9), Delft (10) door Aaltje Noordewier-Reddingius met orgelbegeleiding van A.B.H. Verhey. Voorts liederen en duetten (met Pauline de Haan-Manifarges) van Händel, Bach, Wolf, Mahler, Tsjaikovski, Franck en Cornelius. Deze tournee werd gemaakt ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van het Trio Noordewier – De Haan – Verhey.

De Telegraaf (Matthijs Vermeulen), 21 september 1918:

Het trio zingt en speelt tien jaren en herdenkt dat in de Lutherse Kerk op het Spui; tot en met 10 oktober zullen de zangeressen en de organist dit feit herdenken in alle aanzienlijke plaatsen, welke in ons land boven de Moerdijk liggen. Is het niet respectabel en merkwaardig, dat zij dit bijna dag aan dag zullen doen in negentien gemeenten uit deze helft van ons vaderland, en negentien maal een programma uitvoeren, dat ik niet in staat zou zijn tweemaal te hooren zonder te verlangen naar eene muzikale omwenteling. Is het niet merkwaardig voor eene zangeres, die men pas huldigde wegens haar vijftigste verjaardag? Is het niet onverklaarbaar van eene Noordewier, die ik moet houden voor een onzer beste kunstenaressen? Wist ik maar wáár, in de muziek, de kunst begint en de automaat ophoudt! — Hoewel deze avond pas de derde is der serie, vertolkten de uitvoerders reeds de meest absolute gerustheid des harten en het ongestoordste gemoed. Mevr. De Haan bleef gematigd, mevr. Noordewier was spaarzaam met de uitgalmende blijdschap (haar beste accent) en alleen Anton Verhey boeide, ontvlamde met 'n Fantasie en Fuge van Bach, welke hij virtuoos en als een voortreffelijk organist gespeeld heeft. [...] Alles was oude en bekend, behalve, geloof ik, het zeldzaam onbeduidende *Chanson du Vannier* van César Franck. Dit was ook het eenige stukje (behalve het *Hofken van Heer Jezus*), dat niet in het Duitsch werd gezongen. — Sinds einde Mei hoorde ik mijn moedertaal en dit is nu weer uit. Want met dit concert begon het “seizoen” en opnieuw sta ik voor het groote raadsel, waarom Royaards b.v. het noodig vindt den heelen *Faust* te laten vertalen, wanneer 't in hetzelfde land mogelijk is een half jaar lang te doen alsof we in Stettin zaten. Het is waar – alle rijmpjes, welke gezongen worden, zouden in onze moedertaal niet erg interessant klinken, men zou er gauw genoeg van krijgen en dan moeten onze kunstenaars voor 't eerst van hun leven een nieuw repertoire maken...

Het Nieuws van den Dag (J.W. Kersbergen), 21 september 1918:

Alleen zong mevrouw Noordewier een *Hymne* van Diepenbrock, uit Novalis' *Geistliche Lieder*. Als vocale uiting zeker een buitengewone praestatie. Jammer dat het stuk met orgelbegeleiding niet geheel tot zijn recht te brengen is.

Nieuwe Rotterdamsche Courant ([S.A.M. Bottenheim]), 21 september 1918:

Novalis' *Hymne* van Diepenbrock voor sopraan bood mevrouw Noordewier afzonderlijk nogmaals gelegenheid haar groot talent voor deze kunst te openbaren.

Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad (J.S.B.B. [= J.S. Brandts Buys]), 27 september 1918:

Iets volkomen exceptioneels gaf mevrouw Noordewier in haar reproductie van Diepenbrock's *Hymne Wenige wissen das Geheimniss der Liebe* (uit de *Geistliche Lieder* van Novalis). — Dit lied van Diepenbrock is een extatisch wonder. Bij het lezen van den tekst weet een arm scepticus niet of hij dit nu verheven, of eigenlijk nuchter moet vinden. Hij mist er zoo zeer de verbéélding der sentimenten in. Alleen als de “unergründliche Tiefe... des Himmels” getoond wordt, dan ziet hij; — maar hij denkt dadelijk door aan God bij Vondel, diep in het licht, en hoeveel prachtiger die is. — Maar wanneer Diepenbrock in zijn melodie zelf schijnt op en neer te zweven, als een wonderlijke, verliefde, heilige monniksfiguur, een pater Extaticus, zwevende tusschen hemel en aarde, dan beseft een armelijk scepticus dat daar tusschen aarde en hemel en in dit prevelige verzen weelden van mystieke verrukking zijn, waarvan hij zelf nooit gedroomd had. — Ja, verrukkelijke muziek, verschrikkelijk en verrukkelijk Roomsch. Maar wie zich genoeg kan laten gaan, zich genoeg kan overgeven om met den toondichter de matelooze elastische vaagheden zijner schoone melodielyn te doorzweven, die krijgt het gevoel, dat de groote componist, mysticus en ziener, die Diepenbrock is, hem ontzaglijke en onzichtbare dingen mee laat zien. — Indien er soms eene universiteit over denken mocht, dezen componist het eeredoctoraat te verleenen dat hij zeker niet minder verdiend heeft dan Wagenaar het zijne, ik zou zeggen, laat het dan dat der theologische faculteit zijn. — Want wat de theologen over God mogen léeren, ik geloof, Diepenbrock heeft bij oogenblikken God gezien.